

Szerkesztőségi iroda:
Nagybatskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybatske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felélis szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2/10 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
detési irodák : : :
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. n. 5 órakor

Nagybatskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 173. szám.

Kedd, július 31.

Az oroszok már nem állnak meg Galiciában.

Berlin, július 30. A Wolf-ügynökség jelenti:

Keletgalicia fészabadtása körülbelül befejeződött.

A Zbruc határfolyón az üldözök széles fronton több helyen átkeltek.

A Zbruc és Dnyeszter, valamint a Dnyeszter és Pruth között, továbbá a Ceremos mindkét partján ekeseredetten folyik a harc.

Különböző helyeken, ahol az oroszok hevesen ellentállottak előrenyomulásunk az elesett katonák igazi halálmezején keresztül történt.

A Kárpátokban előrenyomulásunk akadály nélkül folytatódik.

Budapest, július 31. A sajtószállásról jelenti:

Csapatunk Kimpolung irányában haladnak előre.

A Zbruc és Dnyeszter közötti terület rövidesen felszabadul az ellenségtől.

Az új orosz front.

Páris, július 31. Délutáni távirat.

A Temps jelenti Szentpétervárról:

Az oroszok a Zbruc folyó mögött új frontot rendeztek be.

A tizenegyedik hadsereg visszavonulása nagy vesvedelmet jelent a hetedik és nyolcadik hadsereg nézve, amelyeknek visszavonulás közben amúgy is nagy akadályokkal kell megküzdeni.

Hindenburg, aki nagy csatát vár az orosz front déli részén, tizenegy új hadosztályt vont össze.

Orosz lap az orosz visszavonulás borzalmairól.

Stockholm, július 31. Délutáni távirat. A Ruskoje Volja írja: Az orosz hadsereg állapota a visszavonulás közben rettenetes. Az országutak feketellennék a gyorsan hátráló szekerek és kocsik táborától. A katonák sorokban nagy pánik uralkodik. A menekülők felett állandóan német repülőgépek cirkálnak. Az országutakon lehetetlen a legszükségesebb élelmiszert és munclót eljuttatni a csapatokhoz.

A Wolf-iroda esti jelentése.

Berlin, július 30. A Wolf-iroda jelenti hétfő estéről:

Hadtesteink tetemes részei harc után a Zbruc-tól keletre orosz földön állanak. A Dnyeszter és a Pruth között az ellenség utóvédeit keleti irányban visszavetettük. A Mesti—Canesti-szakaszon az oroszok északkeleti irányban vonulnak vissza.

Kerenszki a fronton.

Szentpétervár, július 30. Kerenszki a frontra utazott, ahol a főparancsnokokkal a katonai helyzetről fog tanácskozni.

Oroszországi hírek.

Stockholm, július 31. Délutáni távirat.

Kornilov tábornok követeli, hogy az orosz gárdát fosszák meg minden előjogától, mert az orosz hadsereg összeomlásáért főként a gárda felelős.

London, július 31. Délutáni távirat. A Daily Mail jelenti Szentpétervárról: Az ideiglenes kormány átvette az orosz hadsereg főparancsnokságát.

A háboru egyéb hírei.

A buvárhajóharc eredménye.

Berlin, július 31. Wolf-jelentés. A buvárhajók ujabban 22.500 tonna ellenséges hajóteret súlyestettek el.

Elsúlyestett angol cirkáló.

Berlin, július 31. A Wolff-ügynökség jelenti:

Huszonhatodikán egyik buvárhajónk az angol csatornában torpedólvéssel elsúlyestett egy nagy, torpedóromboló

által kísért négy kóményes angol cirkálót, amely a Diadem-osztályhoz tartozott.

(Megjegyzés: a Diadem 11.150 tonnás).

London, július 31. Délutáni távirat. Az admirális jelenti:

Az Ariadne csatahajót torpedólvés elsúlyestette Harmincnyolc ember kivételével, akiket a robbanás megölt, minden tiszt és a teljes személyzet megmenekült.

(Megjegyzés: A Wolff-ügynökség

tegnap éjjel jelentette egy Diadem típusu 11.500 tonnás angol cirkáló elsúlyestését. Ugylátszik, az Ariadne csatahajóról van szó.

Lloyd George szerint a francia hangulata jobb, mint valaha.

London, július 31. Délutáni távirat. Lloyd George Párisból visszatérve, fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a hangulat Franciaországban jobb, mint valaha volt. Nagyon fontos ez a harmadik háborus év végén, mert a háboru Franciaországra nézve fontosabb, mint Angliára. Franciaország rettenetesen szenvedett és az ellenség ma is területén van.

Olyan híreket kaptunk — mondta tovább Lloyd George — hogy Oroszország rövidesen összeszedi magát és hatalmasabb lesz, mint valaha.

Komoly ellentétek az entente haditanácsán.

Genf, július 30. Párisi jelentések szerint az entente haditanácsában komoly ellentétek merültek fel.

Oroszország képviselői kijelentették, hogy Oroszország már képtelen folytatni a háborut és kénytelen a tisztességes béke állásponjtjára helyezkedni.

Italia viszont úgy érzi, hogy Anglia és Franciaország elárulták. Az angol államférfiak közeledése a monarchiával szemben Olaszországban nagy elkeseredést keltett.

A német császár a rigai fronton.

Berlin július 31. Délutáni távirat. A Wolf-iroda közli:

Vilmos császár ma Mitából motorcsónakon az Aa folyón az arcvonala utazott és üdvözölte a Rigánál álló csapatokat.

A légi háboru statisztikája.

Berlin, július 31. A Wolff-ügynökség statisztikát közöl, amely szerint a háboru kezdetétől a mai napig lelőttek 2298 ellenséges és 683 német repülőgépet, köztött léggömböt és léghajókat. A lelőtt repülőgépek és léghajók értéke 175.830.000 márkát képvisel.

Angol politikai körök véleménye a német kancellár beszédéről.

Zürich, július 31. Délutáni távirat. A Züricher Zeitung jelenti Londonból:

Angol politikai körök a német kancellár beszédét általában úgy fogják fel, hogy megnyitja a tárgyalások lehetőségét, bár hiányzik belőle minden utalás a károk jóvátételére.

A király Keletgaliciában.

Budapest, július 31. A Magyar Távirati Irodának jelentik:

Károly király július 28-ikán reggel Arz vezérkari főnök kíséretében Keletgaliciába utazott és 30-án reggel érkezett Kaluszba. A város romokban hever.

Innen Staniszlauba ment az uralkodó. A város pazarul fel volt diszítve, a lakosság a királyt örömmujongással fogadta, aki a szakadó eső dacára nyitott kocsin hajtatott végig a városon.

Sztaniszlauból Kolomeába, majd a fronthoz egészen közel ment, hogy figyelemmel kísérhesse csapataink nehéz harcát és a hadvezérekkel tanácskozzék. Az ellenség üldözése és Ruszov bevételére őfelsége szemeláttára ment végbe.

A király estefelé visszautazott Kaluszba és utközben érintette Delatint, Nadvornát és Sztaniszlaút. Nadvorna már csak a térképen található fel, a város egy romhalmaz. Az uralkodó az éjszaka folyamán elutazott Kaluszából.

Budapest, jul. 31. A sajtószámlásról jelentik:

Károly király július 30-ikán Tarnopolba érkezett. A város főterén ujjongó néptömeg fogadta az uralkodót, aki elmondatta magának a három éves orosz megszállás eseményeit, megtekintette a város körüli csatateret és délután elutazott Tarnopolból.

Vilmos császár a keleti fronton.

Budapest, július 31. A Wolf-ügynökség jelenti:

Vilmos császár ma a litvániai frontra utazott és meglátogatta azokat a csapatokat, amelyek Smorgon és Krevo közötti csataterén visszaverték az óriási túlerőben levő orosz csapatokat.

A császár a pomerániai második ezrednek, amely egymaga tizennégy orosz ezred támadását verte vissza, a Vilmos király Landwehr-gyalogezred örökös elnevezést adományozta, az ezred parancsnokának pedig a Pour le mérite-t.

Magas kitüntetések offenzívánk sikeréért.

Budapest, jul. 31. Zloczovból jelentik:

A király Böhmer-Ermolli vezérezredesnek, a Mária Terézia-rend parancsnoki keresztjéért, vezérkari főnökének, Bardolff vezérőrnagynak pedig a Ferenc József-rend nagykeresztjéért adományozta.

A német császár Böhmer-Ermolli-nak a Pour le mérite-hez a cserfagyat, Bardolff-nak pedig a Pour le mérite-t adományozta.

Királyunk Lipót bajor hercegnek a katonai érdemkereszt első osztályát adományozta a hadiékítményvel.

A német kancellár Bécsben.

München, július 30. A bajor király ma kihallgatáson fogadta Michaelis György birodalmi kancellárt.

Bécs, július 31. Michaelis György dr. a német birodalom kancellárja szerdán reggel érkezik Bécsbe két napi tartózkodásra. Első nap Czernynnel, Eszterházy és Seidler miniszterelnökökkel tanácskozik. Másnap Czernynnel a király tartózkodási helyére utazik, ahol az uralkodó kihallgatáson fogadja.

Budapest, július 31. Eszterházy Mór gróf miniszterelnök éjjel tizenegy órakor Bécsbe utazott Michaelis kancellár fogadására. A miniszterelnök valószínűleg a királynál is megjelenik kihallgatáson.

támogatása. Rendezni kívánja egyes eladósodott községek háztartási mérlegét. Támogatni akarja a községeknek az iparfejlesztés és gyárak létesítése körüli tevékenységét. Fokozatosan kiépíti az összes megyei és járási utakat. A tervezett vasutvonalak létrejöttét igyekszik mielőbb előmozdítani. Hajózási vállalkozásokban részt vesz. Fejleszteni kívánja a községekben az állattenyésztést és az állatbiztosítást maga veszi a kezébe. A leghatásosabban támogatja a községeknek minden kulturális irányú ügyeit.

3. A szükséges pénzbeli eszközök előteremtése végett külön pénztintézetet létesít a következő céggel: Torontálmegyei községek szövetségének pénztintézet. A pénztintézet külön alapszabályokkal bír, azonban a szövetségi igazgatóságnak van alárendelve. Folyósít kölcsönöket, konvertál tartozásokat, finanszírozza az egyes községek vállalkozásait. A szövetségi határozatait értelmében lebonnyolja az összes pénzbeli kérdéseket.

4. A szövetség tagjai az összes szövetségi községek mint erkölcsi testületek. A közgyűlésen minden tag szavazati joggal bír. A községeket a jegyzők és bírák képviselik.

5. A szövetség vagyoni ügyeit a pénztintézet alapszabályai szerint az igazgatóság kezeli.

6. A szövetség igazgatását a következő szervek látják el:

- a) a közgyűlés,
- b) az igazgatóság,
- c) a szakosztályok és tisztviselők.

D. Bodó Matyas.

HIREK.

Hivatalos jelentések július hó 30-ikáról.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harcér:

A Susita-völgytől északra és a Sachnovölgyének két oldalán az ellenség több támadása megfiúsult. Bukovinában az ellenség makacs ellenállásának leküzdése után további tért nyertünk. Valeputnál elfoglaltuk az alagut támaszpontot. Fundul Moldovi felett átléptük a Moldova-völgyet. Kutytól északkeletre a szövetségesek harcban állanak. A Ceromos jobbpartján, a Pruth és a Dnyeszter között az ellenséget ismét tovább vetettük vissza. Bukovina nyugati határát átléptük. Honvédek megszállták Zalesciky, Skala és Husyatin között a galíciai Zbruc partot megtisztítottuk, helyenkint kikényszerítettük az átépést orosz területre. A Brodytól délre elterülő vidéken osztrák-magyar és német rohamcsapatok sikeresen előtörték az ellenséges árkokba.

Olasz és balkán harcér:

Változatlan.

A német nagyhódászállítás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A flandriai harcvezetésen az ellenség tüzeiréségének harci tevékenysége tegnap delig csekély maradt, mert megbénította tartós elhárító védekezésünk, amely az éjszakán keresztül is fokozódott. Csak délben lett a tűz ismét erősebb, annélkül azonban, hogy az előző tűznek erejét és kiterjedését elérte volna. A tengerparton és a Hétsas-szakaszon a tüzharci éjszaka is hevesen folyt tovább. Az angolok több feldeítő osztagát, amelyek harmadik vonalunk ellen előnyomultak visszavetettük.

A német trónörökös hadserege: A Chemin des Dameson tegnap a francia hadvezetés kilenc kilométer széles arcvonalon legkevesebb három ujonnan harcbavetett hadosztállal ismét nagy támadást kísérelt meg. Pergőtűz után az ellenség Cernyől egészen a Mont d'Hiverig, Croaonne mellett több ízben rohamot indított. Harcedzett hadosztályaink

A FALU.

Községek szövetsége.

II.

Az állattenyésztés és állatbiztosítás fontos kérdését szintén be lehetne kapcsolni. Tény, hogy az állam közvetíti az apaállatok vásárlását, engedélyt is nyújt, a szövetséget azonban tovább mehetne. Megtudná a megyebeli községek apaállat szükségletét és értékes fajállatokat szerezhetne be. Minthogy pedig a sertésenyésztés megyénkben elég elterjedt, ennek fokozása és a faj megjavítása végett elsőrendű anyag beszerzése után fiáztatókat létesítené és ezekből láthatná el a községek kanzsükségletét. Emellett más alapokra lehetne fektetni az állatbiztosítást. A községek ma horribilis összegeket fizetnek e címen s ha hébe-korba elhull egy tenyészbika, p. o. alig kapnak kártérítést. Ezzel szemben a községek minimális tétteleket fizetnének és elhullás esetében teljes kártérítést kapnának.

Egy kis számvetés a következőleg vilá-

gitja meg a dolgot. Megyénknek 180 községe van. Átlag 4 tenyészbikát számítva, az 720 darab. Darabonként 10 korona járulékot kivetve, kitesz 7200 koronát. Körülbelül 7 darab bika árának felel meg. Kellő állatorvosi kezelés mellett évente nem hull el ennyi állat általában. De lehetne állatbiztosítási alapot is létesíteni olyképen, hogy a községek minden apaállat után bizonyos fixösszeget fizetnének. Ezen a módon a megyebeli községek évenként ezreket takarítanak meg!

A községek szövetségének alapszabályait a törvényhatóság véleményezése után a kormány hagyná jóvá. A pénztintézet a kereskedelmi törvény hatálya alá tartozna, külön alapszabályokkal bírna, ezeket a kereskedelmi bíróság hagyná jóvá.

Ezek után nagy vonásokban az alapszabály-tervezeteket kívánom bemutatni, amely tervezetek, természetesen, bármely irányban megváltoztathatók.

A községek szövetsége.

1. A szövetség címe: Torontálmegyei községek szövetsége. Székhelye: Nagybecskerek. Pecsétje hasonló szövegű.

2. A szövetség célja: Torontálmegyei községeknek anyagi és kulturális téren leendő

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Kedden, 1917. évi július hó 31-ikén két előadás: este fél 7 és 9 órakor rendes helyárak mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

Menyasszonyrablás.

Vigjáték 4 felvonásban. A főszerepben Henny Porten.

Ne ítélkezz! Elsőrangú dráma 3 felvonásban. A főszerepben Fritz Fehér.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szerdán, augusztus 1-én két előadás,
este 6 és 9 órákor, rendes helyárrakkal

Renáta.

(Kaméliás hölgy.) Dráma 4 felvonásban.
Főszereplő: Erna Morena.

Melyiket a kettő közül?
Bóhozat.

Mesterhét. Aktuális.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárrak: Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 1-20 K, I. hely 1- K, II. hely 80 f., III. hely 50 f.

tüzelési és ellentámadási rohammal mindenütt visszautasították. Egy sokszor bevált rajna-westfalliai ezred egész magában négy támadást vert vissza. Este az ellenség Ailestől délre egész napon át tartó tüzelőkészítés után két ízben újította meg támadását. Ezek a rohamok is meghiúsultak. A harci nap a franciák számára csak súlyos veszteségeket eredményezett, anélkül, hogy bármi sikert elértek volna. Légi harcban az ellenség tíz repülőgépet veszített. Lovag Tuttschek főhadnagy 21-ik ellenfelét lőtte le.

Keleti harcok:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Böhm Ermolli vezérezredes hadserege: Orosz erők tartják a magaslatokat keletre a Zbrucz folyótól, amely folyót hadosztályaink heves ellenállás dacára több ponton átlépték és Skalatól délre is elérték. A Dnyeszter és a Pruth között az ellenség ismét elkezdett védekezést fejtett ki, azon ban Zalesciyktől délnyugatra támadásunkkal tovább szorítottuk vissza.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A Ceremosz mentén az ellenség a keleti part magaslatán védekezik. Támadásunk Zalosce és Misznicz között előrehaladt. A Sucava-völgyben csapataink keleti irányban nyomulnak előre. A felső Moldova-völgytől keletre előremegyünk.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Foxanitól északra és a Rimniczul torkolatánál sikeres előretörések több száz foglyot eredményeztek.

Macedon arcvonal:

Lényeges esemény nem volt. — Ludendorff.

— **A közéleti bizottság ülése.** Nagybecskerek város közéleti bizottsága szombaton délután ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya a városi lakosság buzával való ellátása volt. A bizottság egyrészt a legutóbbi kelt alispáni rendelet alapján, másrészt pedig mert tudomására jutott, hogy egyesek a legnagyobb igyekezet mellett sem tudják az előzetesen megszerzett vásárlási igazolvány alapján a gabonamennyiséget megszerezni — elhatározta, hogy az egész város lakossága részére a buzát vállalkozó útján megvásároltatja és a szükséghez képest valamely malom által megőröltetve, a lisztet egész éven át a közönség közt szétosztatja.

A polgármester indítványára elhatározta a bizottság, hogy nemcsak a fejenkénti és havi 12 kg buzának megfelelő lisztet, hanem a mellékterményeket, tehát a korpát és ocsut is kiszolgáltatja a lisztosztás alkalmával azon a harminc helyen, ahol a közönség a lisztet eddig is beszerezte.

A bizottságnak ezen határozata által az ellátatlan lakosság is megszerezheti a háztartásában sokszor égetően szükséges, akár hizlaláshoz, akár baronfieléshez szükséges korpát és ocsumennyiséget. Ezzel egyszerűen vége szakad annak a sok felesleges kérvényezésnek, amivel a közönség tavaly a Korpaköz-

ponttól kért, de a legkritikább esetekben kapott is korpát.

A bizottság továbbá elhatározta, hogy felszólítja azon helybeli cégeket, akiknek buzávásárlásra engedélyük van, hogy a városnak buzával való ellátására tegyék meg ajánlatukat. A szükséges mennyiség valószínűleg 20.000 métermázsát fog kitenni, mivel a magánosok az eddigi tapasztalatok szerint nem lesznek képesek buzáat vásárolni.

— **Tanítói áthelyezések.** A vall. és közokt. miniszter Bu Mihály városszalónaki áll. el. iskolai tanítót a nagybecskereki, Farkas János óbesenyői tanítót a zalalövői, Matics Mária felsőszolnoki tanítónőt az óbesenyői és Vámosné Pintér Mária torontálkeresztesi áll. el. isk. tanítónőt a nagy- és kisszelmézi állami elemi iskolához helyezte át.

— **Uj Malomrészvénytársaság.** A Nagybecskereki Diesel-Motor Hengermalom Heller Dávid részvénytársaság vasárnap, július 31-én tartotta alakuló közgyűlését dr. Kartal Árpád nagybecskereki ügyvéd irodájában. A társaság alaptőkéje 500.000 korona alaptőkéből áll, mely 1000 darab 500 korona névértékű részvényre van felosztva. Miután a közgyűlés megállapította, hogy az alaptőke teljesen jegyezve és a kellő, a törvény által előírt befizetés által fedezve van, kimondotta a részvénytársaság megalakulását és az igazgatóság tagjaivá 3 év tartamára: Heller Dávid, Prandell Rezsőt és Heller Mórt, a felügyelő-bizottság tagjaivá pedig 1 év tartamára: Holländer Ede, Tolveth Oszkár és Csath Nándort választotta meg. A társaság alapszabályainak megállapítása után a közgyűlés véget ért.

Az új részvénytársaság 140.000 koronáért átvette a régi malom épületét, az alakítási munkálatok már folynak és azok elkészülte után az új malom napi 4 vagon örlőképes-ségű lesz.

— **Hogyan lehet Nagybecskerekéről táviratozni.** Általános elv az, hogy a tilalmi területen — tehát a nagybecskereki járásban is — magántáviratokat feladni nem lehet. Kivételesen azonban meg van engedve, hogy magánosok táviratait, melyek a hadsereg ellátására vonatkoznak, a következő feltételek és módok mellett tilalmi területen is feladhatók legyenek, illetve, hogy ilyen táviratok Magyarországon és Ausztriában egyéb tilalmi területeire is küldhetők legyenek: a) a táviratok kimutatásáig a hadsereg ellátására vonatkoznak, kimutatásig nagyon sürgősek, magánközleményt egyáltalán nem tartalmaznak és nem gyanúsak. b) Katonai helytől katonai helyhez (állomás, katonai állomás, hadtáp állomás-parancsnokság) küldendők. Oly helyekre, ahol katonai hatóságok nincsenek ily táviratok nem intézhetők. Hogy a táviratok, melyeknek címében a rendeltetési helyen lévő katonai parancsnokság neve is felveendő, az említett feltételeknek megfelelnek-e, azt a feladási (illetve rendeltetési) helyen lévő katonai parancsnokság bírálja meg, azért a feladónak a táviratot

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyilatkozik meg, mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítéka. Próbadozob kor. 1— Nagy doboz „ 2-50

Mindenütt kapható!

első sorban oda kell vinnie a helyben lévő katonai parancsnoksághoz, mely azt szintén aláírásával ellátja és megjelöli, hogy mely katonai parancsnoksághoz kell azt címezni. Az ily módon a katonai parancsnokság által kellően felszerelt, illetve kiegészített táviratot a hivatalok továbbításra elfogadják és soron kívül továbbítják. Kereskedő és iparoskörök üzleti és más magánosok táviratait, melyek valamely közérdeket szolgálnak, szintén kezelhetők így, de csak abban az esetben, ha kimutatásilag valamely közérdeket szolgálnak, mely körülményt minden esetben a táviratlap alkalmas helyén hivatalos formában a politikai hatóságnak (községi előjáróságot ide nem értve) kell bizonyítani. A tilalmi területen — vagyis ebben az esetben a nagybecskereki járásban — magánosok is adhatnak fel ugyanazon vármegye területén túl nem menő táviratokat, ha a feladásakor felmutatják a főispán írásbeli engedélyét, amelyben a főispán az illető megbízhatóságáért kezkesedik. A fennálló rendelkezés nem kívánja meg azt, hogy a szóban forgó főispáni engedély esetéről-esetre állítassék ki, hanem kiállítható ezen engedély egyszerűsített formában is, amely esetben a táviratok (a vármegye területén belül) bármikor akadálytalanul felvételnek és továbbítatnak.

— **Takarmánypótló páfrány gyűjtése.** A polgármester a katonai hatóság felhívása folytán felkéri a város lakosságát, hogy páfrányt, tarackot, ezenkívül ihar-, bükk-, hárs-, mogyoró-, nyár-, tölgy-, eperfalombot gyűjtsön, amely takarmánypótlószerül fog szolgálni. A katonai hatóság a páfrányért 100 kilogrammonként 15 kor. fizet.

— **Hogyan lehet a lisztet huzamosabb ideig megővni a romlástól.** Miután ebben az évben mindenkinek módjában lesz házi szükségletére gabonát vásárolni, igen gyakran merül fel a kérdés, hogyan lehet lisztet úgy megőrizni, hogy az meg ne romoljon és meg ne dohosodjék. Tisztában kell lennünk elsősorban azzal, hogy a liszt élő anyag, amely léleklizik és érik. Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a lisztnek a romlástól való megővése nemcsak mindenkinek saját érdeke, hanem fontos állami érdek is. A liszt lehetőleg zsákokban, száraz és szellős helyen tartandó. Sötét vagy nedves helyen a lisztet tartani nem szabad. A liszt mindenféle erősebb szagot magába vesz, tehát vigyázni kell, hogy a lisztes zsák közelében ne tartsunk erős szagú dolgokat. A lisztes zsákokat egymás mellett úgy kell felállítani, hogy levegő hozzáférése legyen a zsákok között. A lisztes zsákok alá deszka teendő és ha a lisztet falhoz támasztjuk, oda is deszka teendő. Csupasz fallal, aszfalittal, kővel, téglával vagy cementpadlóval közvetlenül soha se érintkezzék a lisztes zsák. A lisztes zsákokat két hetenként meg kell kissé mozgatni. Esőnek, hónak nem szabad érnie a lisztet. A zsákokra ruha vagy rongydarabokat rakni nem szabad, mert ilyen esetben a liszt megfűl. Faladákban csak úgy szabad tartani a lisztet, ha hetenként legalább egyszer jól át lesz lapátolva. Nagyon ártalmára van a lisztnek, ha egér vagy más féreg férkőzik hozzá. — S. N.

— **Mindent a hazáért!** Benczur Gyula, a magas kora dacára is java művészi erejében levő mester finom, megkapó képen örökítette meg a magyar áldozatkészség gondolatát: hogyan bucsuzik a magyar katona családjától, hogy vág neki a világháború borzalmainak, nyugodtan, férfiasan. Benczur felajánlotta művét a Hadsegélyező Hivatalnak, amely 200 reprodukciót készített róla és a számozott reprodukciókat darabonként 30 korona árban forgalomba bucsájtja az elesett katonák özvegyei és árvái alapja javára. A művészi kiviteli és korlátolt számú miatt is értékes reprodukciók megrendelhetők a Hadsegélyező Hivatalnál, V. Akadémia-utca 17. sz.

— **Adomány.** Weisz Izidor csebzeti jegyző 5 K 48 f adományoz a Szociális Misszió egyesületnek, mint megítélt elkobzott gabona utáni feljelentési jutalékát.

— **A Városi Moziban** tegnap este nagyszámú közönség nézte végig a „Fekete Pierrot” című farsangi drámát, melynek pompás felvételei nagy tetszést arattak. A ma esti műsor főbb darabjai: „Menyasszonyrablás” vigjáték a bájos Henny Portennel a főszerepben, valamint „Ne ítélkezz” dráma 3 felvonásban.

A tizedik isonzói csata.

— A „Torontál” eredeti tudósítása. —

A harminc és felesek ayorotluzelése.

Másnap reggel lehetett csak áttekinteni a déli szárny helyzetét. Az ellenségnek sikerült Jamiano mindkét oldalán tért nyernie, a Sablici-majort és a 235-ös magaslatot Jamianótól északra elfoglalnia. A 241-es és a 247-es kupokon. Lukatictól délre vitéz csapataink megint kemény ellenállást tudtak kifejteni az ellenség négyszeres tulereje ellen.

De nemsokára újból meg kellett kezdődnie a véres táncnak. Hatalmas lendülettel törtek az ellenség sűrű tömegei a mi jóformán végleg kimerült, nehéz harcokban megrikult csapatainkra. Egyforma hevesen tombolt a harc a 247-es és a 241-es magaslatért, Flondarért és San Giovanniért. Mig a Brestovizza völgyétől északra sikerül felülkerekednünk, Flondarnál az ellenség megint behatolt kellően még meg nem szilárdult harcvonalunkba.

A Vallone-völgyéből új megerősítések hömpölyögnek, ki akarják használni a sikert, sarkon követik a védőket, áttörnek a Flondarvonalon, járőreink már Medezza felé kirkálnak: itt a csata legválságosabb pillanata!

Ekkor hirtelen a legnehezebb gránátok halálos zápora omlik a sűrű olasz tömegekre: a harminc és feles mozsarak megálljt parancsolnak nekik! Öt üteg lövi egy óra hosszat az olaszokat. Gyorstüzelés a rettegett a harmincasok torkából!

Ellentámadásunk nyomban megkezdődik. A 11. gyalogezred 3. zászlóalja, Wieronski kapitány vezetése alatt kezdi. A zászlóaljának mindössze 3 százada van, alig 80—80 emberrel. Minden segítségük egy bosnyák század. A gyöngye csapat csodálatos lendülettel tör előre, a Medezzába behatolt olasz járőröket elfogja, a 145-ös és a 175-ös magaslatokat — a helységtől nyugatra — amelyeken az olaszok már elkezdtek berendezkedni, megrohanja. Ezt a pompás rohamot, amely csaknem az egész eredményt kiragadta az olaszok kezéből, önként végigcsinálta a fiatal Lipót Szalvátor főherceg is, aki ezen a terepszakazon mint tüzérhadnagy teljesít arcvonalbeli szolgálatot. Ritt főhadnagy századparancsnok oldalán rohamozott, puskával a kezében és a 145-ös magaslaton elszakmányolt két géppuskát. A tizenegyesek összesen 19 géppuskát zsákmányoltak és a bosnyákokkal 1400—1600 embert foglyul ejtettek.

A fontos 146-os magaslatot Flondar mellett szintén visszafoglaltuk. De az olaszok olyan hatalmas tartalékokat toltak oda, hogy ismét vissza kellett huzódnunk. Am ha az arcvonalat vissza is nyomták, de áttörni semmi tulerövel sem tudták: erősen tartott!

Példátlan elkeseredéssel folytak itt a harcok. Csapatainknak helyenkint négy-ötszörös tulerövel volt dolguk. Mindig új, friss csapatok ellen kellett harcolniuk. De újra meg újra nekimentek az ellenségnek, amely csaknem ugyanannyi foglyot veszített, mint mi. Megint nagyszerűen dolgozott a tüzérség: a tábori ágyuk ép úgy, mint a nehezék, amelyek annyi ellenséges támadást már magvában elfojtottak és mindig levegőhöz juttatták gyalogságunkat. A repülők is beavatkoztak. Trieszt felől megjött a tengerészeti repülők raja és az olasz gyalogság megtámadásában mindig csatlakozott a szárazföldi repülőkhöz. Négy-szer visszarepültek új töltésért: tonnaszáma vetették bombáikat ezen a legforróbb csatanapon az ellenségre.

Minden összemüködött, hogy az olasz erőlködéseit meghiusítsuk. És sikerült is. Május 27-én 28-án egész világosan meg lehetett állapítani, hogy támadó ereje ellankadt. Veszteségei olyan rettenetesek voltak, tartalékait úgy elnyűttük, hogy nem bírja tovább. Az elfoglalt vonalakon elhelyezkedett, kezdett otthoniasan berendezkedni és kezdte csapatait felváltani.

Győzelmes ellentámadásunk.

Junius 4-én reggel aztán felriasztottuk nyugodalmából. Ellenlökést kapott, de olyat, hogy drágán szerzett májusi sikereinek javarésze odaveszett belé. Visszaszereztük a Flondar-állást.

Junius 4-re virradó éjszaka kezdtek demonstrációval a Fajti Hrib nyugati kupja ellen, amelyet az olaszok tartottak. A 39-esek megfordították a nyársat: most ők rohantak meg az olasz állásokat, de azzal a különbséggel, hogy ők aztán nem engedték magukat visszakergetni. Betörték az olasz támaszpontba. A demonstráció sikerrel járt. A nyugalmukból

fölvért olaszok hirtelen minden meglévő tartalékukat odavetették, ahol váratlanul rájuk csapott a villám. Két heves ellentámadást a magyarok visszavertek, feladatuk ezzel megoldódott, visszatértek kiindulási helyükre, magukkal hozva a nyugati kup őrségét, 350 olaszt.

Az olaszok lépre mentek. Teljes meglepetés volt számukra, mikor főrohamunk a Flondar-vonal ellen megindult. Állásaikat egyszerűen megrohanjuk, aki bennük volt, fogságba került. A Jamiano fölé emelkedő 241. és 219. sz. magaslatot elfoglaltuk, azontul pedig az egész vonalat Flondarig. Öt dühös ellentámadást kellett kiállniuk rohamcsapatainknak, de azok keményen tartották, amit egyszer visszacserezték. Sőt, előretörték egészen a vasútig és megszállták a két alagutat, amelyek mint kavernák és fedezékek igen fontosak. A déli alagutban az olaszok nagy kötőzőhelyet rendeztek be. Ezt kiemeltük, ép úgy, mint az ezred egész törzset.

Az olasz teher- és személyszállító-gépkocsikon, szekereken, ahogy csak lehetett, oda-dobták utolsó tartalékait is. De a végzet már beteljesedett. A csatát ez az akció a mi javunkra fejezte be. Az olaszokat nemcsak az északi szárnyon és a centrumban, hanem a déli szárnyon is megvertük az isonzói csatában. Junius 6-án ugyan végső erejük megfeszítésével el akarták vitatni tölünk a sikert. Verszics és a Beresztovica völgye közt hevesen támadtak, de csak veszteségeiket növelték, amelyeket itt bátran ütközetállományuk 50—60%-ára becsülhetünk. Amellett junius 3. és 6. közt sebesületlen foglyokban 280 tisztet és 10,000 embert veszítettek.

Junius 7-től kezdve nyugalom az egész arcvonalon, a tizedik isonzói csata befejeződött. Az osztrák-magyar fegyverek teljes diadalával.

(Folytatjuk.)

Bánlaci fősolgabírótl.

372—1917. szám.

613—2.2

Pályázati hirdetés

Torontálmege bánlaci járáshoz tartozó Zichyfalva községben lemondás folytán megüresedett községi szülésznoi állásra pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása 240 korona készpénz fizetés, szülési segélyért fizetésepekenél 2 korona, a község előjárósága által szegényeknek nyilvánított szülőknel ingyen tartozik szülési segélyt és ápolást nyújtani.

A szülésznoi képesítés és eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények hozzám f. évi augusztus hó 30-áig adandók be.

A választás napját később fogom kitűzni. Bánlak, 1917. évi július hó 25-én.

Dr. Ürményi, fősolgabíró.

Legujabb.

Az orosz-francia titkos okmányok.

Bern, július 31. Délutáni távirat.

A Journal de Genève megerősíti, hogy a francia kamarában felolvasták azokat a titkos okmányokat, amelyek szerint a cári kormány biztositotta Bryand-t a Rajna balpartjáiig húzó terület elnyeréséről. Nehány képviselő ellenmondására Ribot miniszterelnök kijelentette, hogy lemond a Saar medencéről. Beszédének olyan hatása volt, hogy a kamara elfogadta a napirendet és ki-mondották, hogy Franciaország nem követel hódító politikát, ellenben nyilvánosan, az egész nép előtt fognak tárgyalni Franciaország hadicéljairól.

Itélet a posztócsalók ügyében.

Budapest, július 31. A honvéd főtörvényszék tegnap este hirdette ki itéletét a posztócsalók ügyében.

A benyújtott semmisségi panaszokat a bíróság elutasította, de a vádlottak büntetését leszállította. **Taubesz Jenő 5 évi, Váradi Béla és Neumann László 6 évi, Partos Arthurt 5 évi, Fenyves Jákót 11 évi, Fenyves Henriket 8 évi, Fenyves Jakabot 5 évi, Kohn Bélát 9 évi súlyos börtönre itelték.** A vizsgálati fogsággal kitöltött 2 évet beszámították valamennyi vádlottnál.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti Barna zsir, Mindig eredeti peosétes Dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 1-00 K., nagy tégely 3 K., családi tégely 9 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető. Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerára Győr.

Külön értesítés helyett!

URBÁN ARNOLD és NEJE, dr. BOSÁNYI BÉLÁNÉ és FÉRJE, URBÁN FRIGYES és NEJE fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy forrón szeretett édes anyjuk

özv. GRÜNBAUM VILMOSNÉ

szül. FEIN PAULINA

megadással türt hosszú szenvedései után e hó 28-án Budapest elhunyt.

Drága halottunkat Nagybecskerekre hozzuk és itt szerdán, augusztus hó 1-én fogjuk a családi sirboltba örök nyugalomra helyezni.

Áldott legyen a jó anya emléke, ki csak gyermekeiben találta boldogságát!